

Lafarge Kruszywa i Beton Sp. z o.o.
ul. Ilżecka 24 F
02-135 Warszawa

Lafarge Kruszywa i Beton Sp. z o.o.
02-135 WARSZAWA, ul. Ilżecka 24F
tel. (022) 324 60 00, fax: (022) 324 62 88
NIP 521-041-18-06, Regon 010415851

KANCELARIA OWARZAWA..., dnia 15.12.2016 r.
W P Ł Y N Ę Ł O
dnia 19 GRU 2016
L.dz 8132/16 liczba zel.
podpis

Burmistrz Białego Boru
ul. Żymierskiego 10
78-425 Biały Bór

W odpowiedzi na pismo z dnia 07/12/2016 Urzędu Miejskiego w Białym Borze, znak: OŚ.6220.12.2016.ML oraz wezwanie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 06/12/2016, znak: WST-K.4242.44.2016.PC przedstawiam poniżej stosowne wyjaśnienia.

Ad.1

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981) przebieg granic obszaru i terenu górniczego określa koncesja na wydobywanie kopalin wydawana przez Organ Koncesyjny w oparciu o szereg załączników. Między innymi są to Decyzja o Środowiskowych Uwarunkowaniach, Dokumentacja Geologiczna i Projekt Zagospodarowania Złoża (PZZ). PZZ zakłada przebieg granic projektowanego obszaru górniczego i projektowanego terenu górniczego. Wspomniana ustawa przewiduje możliwość wyłączenia poszczególnych fragmentów nieruchomości w obszarze górniczym z eksploatacji (tzw. strata pozaeksploatacyjna złoża) w różnych przypadkach np. gdy eksploatacja danej części nie jest uzasadniona ekonomicznie.

Na etapie rozpoznawania/dokumentowania zasobów kopalin powszechną praktyką jest włączanie do obszaru górniczego uzasadnionych logicznie możliwie dużych jednostek katastralnych. Podyktowane jest to niedoskonałością metod zwiadu geologicznego i wynikającą zeń zasadą przezorności niedoszacowania zasobów geologicznych. Na etap koncesjonowania złoża i samej jego eksploatacji istnieją mechanizmy pozwalające na weryfikację danych geologicznych i racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi.

Podsumowując, choć przebieg granicy planowanego OG pokrywa się z zewnętrznymi granicami nieruchomości, to inwestor w Planie Zagospodarowania Złoża założył wyłączenie tej części nieruchomości z eksploatacji z uwagi na obecność wydzielienia leśnego (strata pozaeksploatacyjna złoża). Planowany przebieg filarów ochronnych dla tej części jest zgodny ze stosowną normą: Górnictwo odkrywkowe -- Pas zagrożenia i pas ochronny wyrobisk odkrywkowych -- Użytkowanie i szerokość PN-G-02100:2013-12 - wersja polska). Przebieg granic filarów ochronnych został przedstawiony na mapie stanowiącej załącznik 1 do przedmiotowych wyjaśnień.

Ad.2

Lokalizacja projektowanego przedsięwzięcia na tle innych udokumentowanych złóż kopalin znajdujących się w promieniu 5 km od miejsca realizacji inwestycji została przedstawiona w Załączniku 2.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Państwowy Instytut Geologiczny złoża Sępólno Małe I położone jest w granicach miejscowości Sępólno Małe w obrębie działek ewidencyjnych nr 4, 6, 9/2, 47, 48, 49, 50/1, 53/4, 53/5.

Ad.3

Inwentaryzacja przyrodnicza przeprowadzona na terenie planowanej inwestycji miała miejsce w okresie wiosny 2016 roku. Pełnia wiosny stanowi okres dogodny dla prowadzenia prac inwentaryzacyjnych. Okres wegetacji większości gatunków roślin pozwolił na określenie flory występującej na badanym obszarze lokalizacji przyszłej inwestycji. Ponadto, w tym czasie możliwe było wykazanie pełnej liczby występujących tam gatunków ptaków, oraz odniesienie się w kwestii występujących tam przedstawicieli herpetofauny. Przedstawione wyniki inwentaryzacji przyrodniczej rozszerzały posiadane dotychczas informacje o stanie różnorodności biologicznej obszaru inwestycji mające swoje źródło w danych literaturowych.

Eksploracja kruszyw bezdyskusyjnie wiąże się z ingerencją w środowisko naturalne. Paradoksalnie wraz z degradacją pospolitych siedlisk o pochodzeniu rolniczym w przedmiotowym regionie prowadzenie eksploatacji górniczej wiąże się z powstaniem nowych terenów, które mogą okazać się atrakcyjne dla organizmów rzadziej występujących w okolicach planowanego przedsięwzięcia.

Celem zachowania różnorodności biologicznej terenu planowanej inwestycji w nie pogorszonej formie, zanim przeprowadzona zostanie rekultywacja, zaleca się zwrócenie uwagi na możliwość zasiedlania skarp powstających w wyniku eksploatacji kruszywa przez jaskółki brzegówki (*Riparia riparia*), kocanki piaskowe (*Helichrysum arenarium*). Skarpy przy określonych warunkach (odpowiednia struktura - zwięzłość ściany eksploatacyjnej i wyłączenie jej z prac pozyskaniowych w sezonie letnim) mogą stanowić miejsca gniazdowania brzegówki. Lęgowniska tego gatunku mają często charakter krótkotrwałe i trwają do czasu zerodowania lub zarośnięcia skarp. Z obserwacji terenowych na tym gatunku wynika, że istnieją niewielkie szanse na podjęcie lęgów przez brzegówki na skarpach nowo powstałych wyrobisk. W zdecydowanej większości przypadków kolonie brzegówek powstają w wyrobiskach, na których zakończono eksploatację, a przynajmniej w tych częściach skarp wyrobisk czynnych, które nie są już wykorzystywane.

W przypadku przedmiotowej inwestycji przewiduje się prowadzenie eksploatacji stosunkowo wąskimi frontami eksploatacyjnymi co pozwala sądzić, że w wyrobisku nie powstaną rejony wyłączone na dłuższy czas z eksploatacji. Co więcej szczyt produkcji kruszyw przypada właśnie na sezon lęgowy tych ptaków.

Nie mniej jednak z uwagi na zasadę prewencji zasadnym wydaje się zalecić wykonanie przynajmniej dwóch kontroli obszaru bezpośrednio objętego pracami wydobywania kruszywa. Kontrola taka powinna odbyć się w czerwcu (najkorzystniej w drugiej połowie tego miesiąca) i lipcu. Kontrola wyrobiska w podanym okresie pozwoli na jednoznaczne określenie czy ptaki są zainteresowane przystąpieniem do rozrodu w wyrobisku.

Jeśli potencjalne czasowe wyłączenie jakiejś części skarpy z eksploatacji spowoduje, że ptaki zaczną drążyć norki, to osoba pełniąca nadzór przyrodniczy w tym zakresie może nakazać zastosowanie elementów ochrony czynnej w postaci siatek zabezpieczających zbocze wyrobiska, przy okazji uniemożliwiając ptakom dostęp do norek gniazdowych. Takie działanie w przypadku wznowienia

eksploatacji wykluczy przerwanie lęgów czy wręcz nieumyślne uśmiercenie gniazdujących ptaków. Należy tu jednak nadmienić, że w praktyce konieczność stosowania takich zabiegów ochronnych występuje niezwykle rzadko.

Osoba pełniąca nadzór przyrodniczy miałaby również za zadania określenie obecności kolonii lęgowej tej jaskółki na terenach długo wyłączonych z eksploatacji wraz z ustaleniem liczebności kolonii (liczebność lęgową nowej kolonii ustala się na bazie liczby nerek), a także w przypadku istnienia takowej na dostosowanie obszaru wydobywanego kruszywa w stosunku do miejsca gniazdowania brzegówek. Większość kolonii brzegówek jest stosunkowo mało licznych, i dotyczy przede wszystkim kolonii sięgających do kilkudziesięciu nerek. Kolonie takie zazwyczaj nie zajmują też powierzchniowo całego obszaru skarpy, stąd możliwe jest wykorzystywanie wyrobiska przy jednoczesnym pomyślnym gniazdowaniu brzegówek.

W przypadku herpetofauny inwentaryzacja pozwoliła na przedstawienie obszaru planowanej inwestycji jako miejsca mało atrakcyjnego dla tej grupy zwierząt. Jednakże w ramach proponowanego nadzoru przyrodniczego w kontekście płazów, sugeruje się wykonanie kontroli terenowej w rejonach intensywnego eksplorowania terenów pod względem funkcjonowania wyrobiska (rejonu lokalizacji sprzętu technicznego, miejsca poruszania się pojazdów w rejonie inwestycji). Kontrola taka wykonana w okresie wiosny (marzec – maj), przy odpowiednich warunkach termicznych, warunkujących migrację płazów, umożliwi jednoznaczne określenie, czy w tym newralgicznym okresie aktywności herpetofauny, inwestycja i jej funkcjonowanie wpływa na nie negatywnie. Wskazane jest wykonanie przynajmniej dwóch kontroli, których rozbieżności czasowe, uzasadnić należy różnymi porami aktywności migracyjnej poszczególnych gatunków. Tereny zajęte przez inwestycję stanowią obszary suche, bezwodne, nie przedstawiające wartości dla płazów. Niemniej okres migracji np. pospolitej żaby trawnej *Rana temporaria* przypada znacznie wcześniej niż ropuchy zielonej *Bufo viridis*. Dokładne określenie dat poszczególnych kontroli w chwili obecnej nie jest możliwe do ustalenia, bowiem kluczowe znaczenie odgrywać tutaj będą warunki termiczne (zwłaszcza temperatury wieczorem i w nocy, kiedy odbywa się migracja płazów). W przypadku wzmożonej aktywności płazów zalecane będzie stosowanie siatek zabezpieczających i ewentualne przenoszenie płazów w bezpieczne miejsce. Dane uzyskane podczas inwentaryzacji wskazują na małe prawdopodobieństwo występowania w tych miejscach ważnych korytarzy migracji płazów, co powinna potwierdzić kontrola, przeprowadzona przez herpetologa.

Ad. 4

Jak wynika z opracowania pn.: Waloryzacja przyrodnicza gminy Biały Bór z roku 2003, teren zabagnień w okolicy Sępólna Wlk. stanowił obszar proponowanego użytku ekologicznego pod nazwą „Torfowisko niskie koło Sępólna Wielkiego”. Zgodnie z przytoczoną waloryzacją przedmiotem ochrony tego obszaru miało być torfowisko niskie z elementami torfowiska wysokiego stanowiące miejsca rozrodu płazów. W wyniku inwentaryzacji, na bazie której powstała Waloryzacja stwierdzono występowanie w okresie rozrodczym szeregu chronionych gatunków płazów, takich jak:

- traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*,
- traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*,
- grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*,

- ropucha szara *Bufo bufo*,
- ropucha paskówka *Bufo calamita*,
- rzekotka drzewna *Hyla arborea*,
- żaba jeziorowa *Rana lessonae*,
- żaba trawna *Rana temporaria*,
- żaba moczarowa *Rana arvalis*,
- żaba wodna *Rana „esculenta”*,

Inwentaryzacja przyrodnicza terenu przeznaczonego pod planowaną inwestycję nie objęła w szczególności zinwentaryzowania herpetofauny tego kompleksu bagienno-ekologicznego. Prace takie wymagałyby dużych nakładów czasowych, a istotą przeprowadzonej inwentaryzacji był teren, który obejmuje przedsięwzięcie. Oczywiście nie można wykluczyć, że część/wszystkie z wymienionych powyżej gatunków płazów nadal występują na terenie planowanego użytku ekologicznego. Nie stwierdzono jednak ich obecności na terenie planowanej inwestycji. Większość gatunków płazów przedstawionych w Waloryzacji związana jest ściślej z terenami podmokłymi, tym samym ich obecność dotyczyć może terenu planowanego użytku i najbliższych okolic. W rejonie przedsięwzięcia nie występują zbiorniki wodne, które mogłyby stanowić miejsce dodatkowego rozrodu z przedstawianym użytkowaniem, natomiast tereny siedlisk borowych, dominujące w rejonie planowanej inwestycji nie stanowią dogodnych miejsc występowania wymienionych wyżej gatunków płazów poza okresem rozrodu.

Spośród gadów w Waloryzacji podane jest występowanie zaskrońca zwyczajnego *Natrix natrix*. Obecność zbiorników wodnych, zamieszkałych przez płazy oraz ryby jak najbardziej umożliwia występowanie tam tego gatunku. Na terenie przyszłej inwestycji nie stwierdzono obecności tego węża, a występujące tam siedliska uznaje się za nieodpowiednie dla egzystencji zaskrońca.

Spośród gniazdujących w rejonie torfowiska ptaków podano łabędzia niemego *Cygnus olor*. Podczas inwentaryzacji nie wykazano obecności tego gatunku, jednakże należy wziąć pod uwagę, że Waloryzacja opracowana została w roku 2003, zatem należy liczyć się z tym, że istnienie populacji wielu gatunków mogło w tym czasie (13 lat) ulec zasadniczym zmianom.

Ponadto, w Waloryzacji podano, że teren ten jest miejscem występowania rzadkich gatunków bezkręgowców (raki, małże: skójki i szczeżuje, racicznica).

Niewątpliwie obszar planowanego użytku ekologicznego stanowi ostoję fauny wodno – błotnej o randze lokalnej. Taką też rangę przedstawianego obszaru torfowiska wykazano w Waloryzacji. Jako podstawowe zagrożenie ostoi wskazano ówczesnie: osuszanie terenu, zaśmiecanie, wycinanie drzew i krzewów oraz w kontekście występujących zwierząt zasiedlenie obszaru przez introdukowanego raka pręgowanego, a także poprzez niekontrolowane wyląwanie ryb. Planowana inwestycja nie obejmuje swym zasięgiem torfowiska. W związku z jej realizacją nie planuje się ingerencji poniżej zwierciadła wód gruntowych, jakiegokolwiek odwodnienia czy nawodnienia terenu. Nie można więc mówić o bezpośrednim wpływie przedsięwzięcia na obszar zajęty przez zabagnienia. Inwestycja nie wpłynie na zanik, czy też na zmniejszenie obszarów bagienno-ekologicznego torfowiska stanowiącego planowany teren użytku ekologicznego. Nie wpłynie na zmniejszenie się populacji występujących tam płazów, gadów i ptaków. Nie będzie stanowiła zagrożenia kolizji ptaków z infrastrukturą budowlaną. Rozmieszczenie inwestycji nie będzie stanowiło

kolizji z miejscami, które mogłyby służyć jako funkcjonujące korytarze migracji płazów z terenów sąsiednich w rejon torfowiska, stanowiącego ich miejsca rozrodcze.

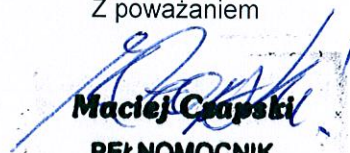
Charakter inwestycji, która ma zostać zrealizowana w oparciu o informacje techniczne dotyczące przedsięwzięcia nie wpłynie negatywnie na obniżenie poziomu lustra wody w torfowisku, które to uznano za główne zagrożenie funkcjonowania ekosystemu. Tego typu oddziaływanie pośrednie mogłoby negatywnie wpłynąć na faunę tego obszaru. Charakter działań inwestycyjnych nie pociągnie za sobą skutku w postaci obniżenia się poziomu wód powierzchniowych. Zgodnie z PZZ złoże przewidziane do eksploatacji jest niezawodnione, a sam proces eksploatacji prowadzony będzie powyżej zwierciadła wód gruntowych, z warstwy suchej bez naruszania stosunków wodnych. Nie przewiduje się jakichkolwiek dopływów wody wywołanych prowadzonymi robotami wydobywczymi. W związku z tym nie przewiduje się również konieczności odpompowywania wody lub trwałych odwodnień terenu eksploatacji. Działania inwestora nie będą miały także wpływu na pozostałe z wyszczególnionych w Waloryzacji zagrożeń. Obszar planowanego użytku ekologicznego nie będzie terenem lokalizacji hałd wydobywanego kruszywa, ani też miejscem gromadzenia jakichkolwiek elementów związanych z funkcjonowaniem przedsięwzięcia. Teren planowanego użytku zlokalizowany będzie całkowicie poza obszarem działań powodujących zmiany środowiska (zmiana krajobrazu, struktury roślinnej, bezpośredni i pośredni wpływ na faunę).

Ad.5

W związku z planowaną eksploatacją złoża SW V nie przewiduje się usuwania zadrzewień położonych w północno-zachodniej części działki numer 193/1. Wyłączenie tego obszaru z eksploatacji jest zgodne z PZZ. Rosnące na analizowanym fragmencie drzewa położone są poniżej rzędnej 158-159 m n.p.m. Z uwagi na konfigurację terenu, wypływanie się złoża w tamtym rejonie oraz położenia planowanych filarów ochronnych (zgodnych ze stosowną normą: Górnictwo odkrywkowe -- Pas zagrożenia i pas ochronny wyrobisk odkrywkowych -- Użytkowanie i szerokość PN-G-02100:2013-12 - wersja polska) wyłączających z automatu narożnik tej działki, to eksploatacja w tym miejscu jest ekonomicznie nieuzasadniona. Dlatego też obszar około 25 arów ograniczony mniej więcej przez izohipsę 160 wraz z uwzględnieniem filara ochronnego o szerokości 6 m od drzew nie będzie użytkowany górniczo. W załączeniu przedłożono mapę topograficzną obejmującą teren, o którym mowa powyżej.

Lafarge Kruszywa i Beton Sp. z o.o.
02-135 WARSZAWA, ul. Ilżecka 24F
tel. (022) 324 60 00, fax: (022) 324 62 88
NIP 521-041-18-06, Regon 010415851

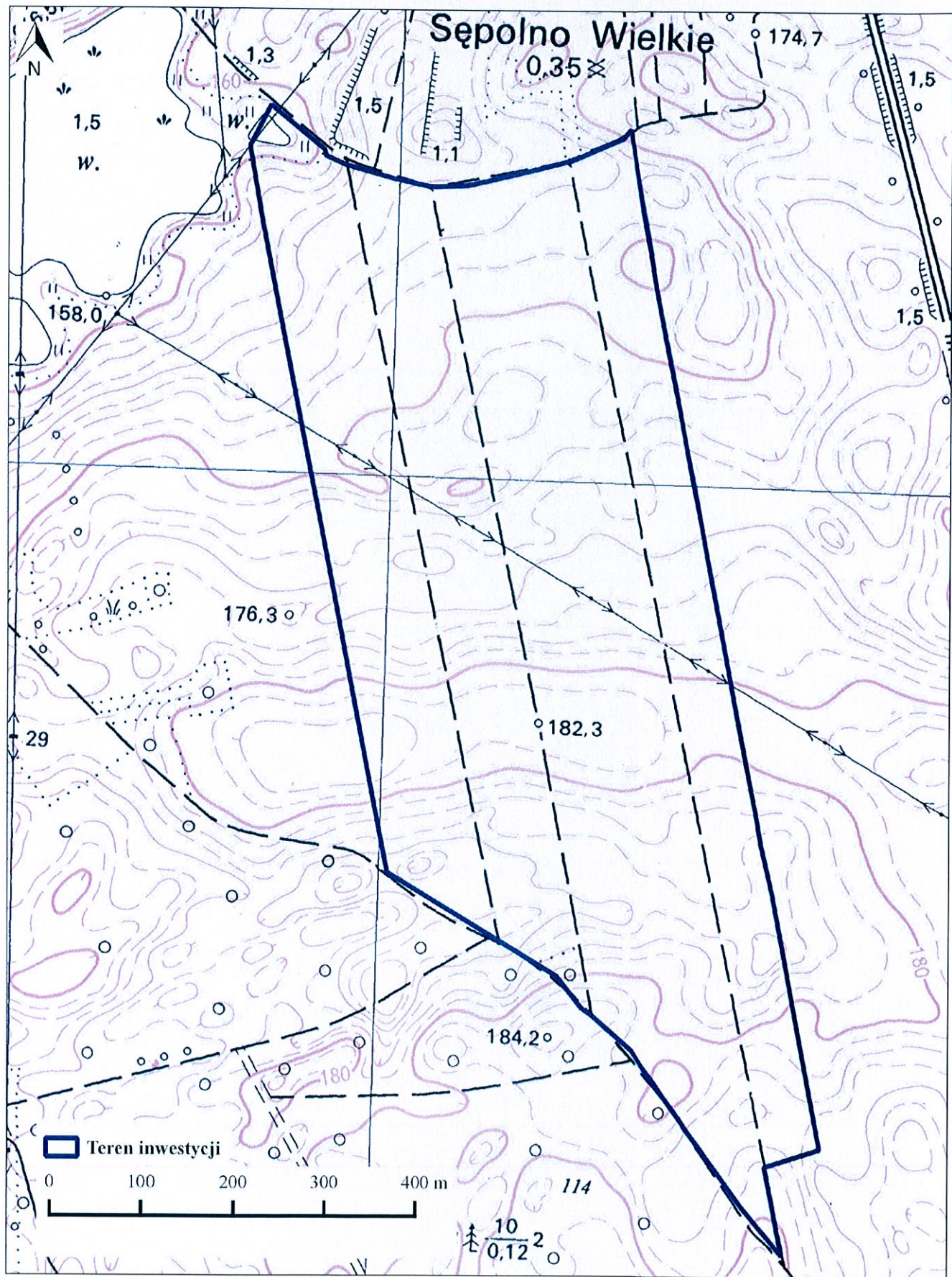
Z poważaniem

Maciej Czapski
PEŁNOMOCNIK

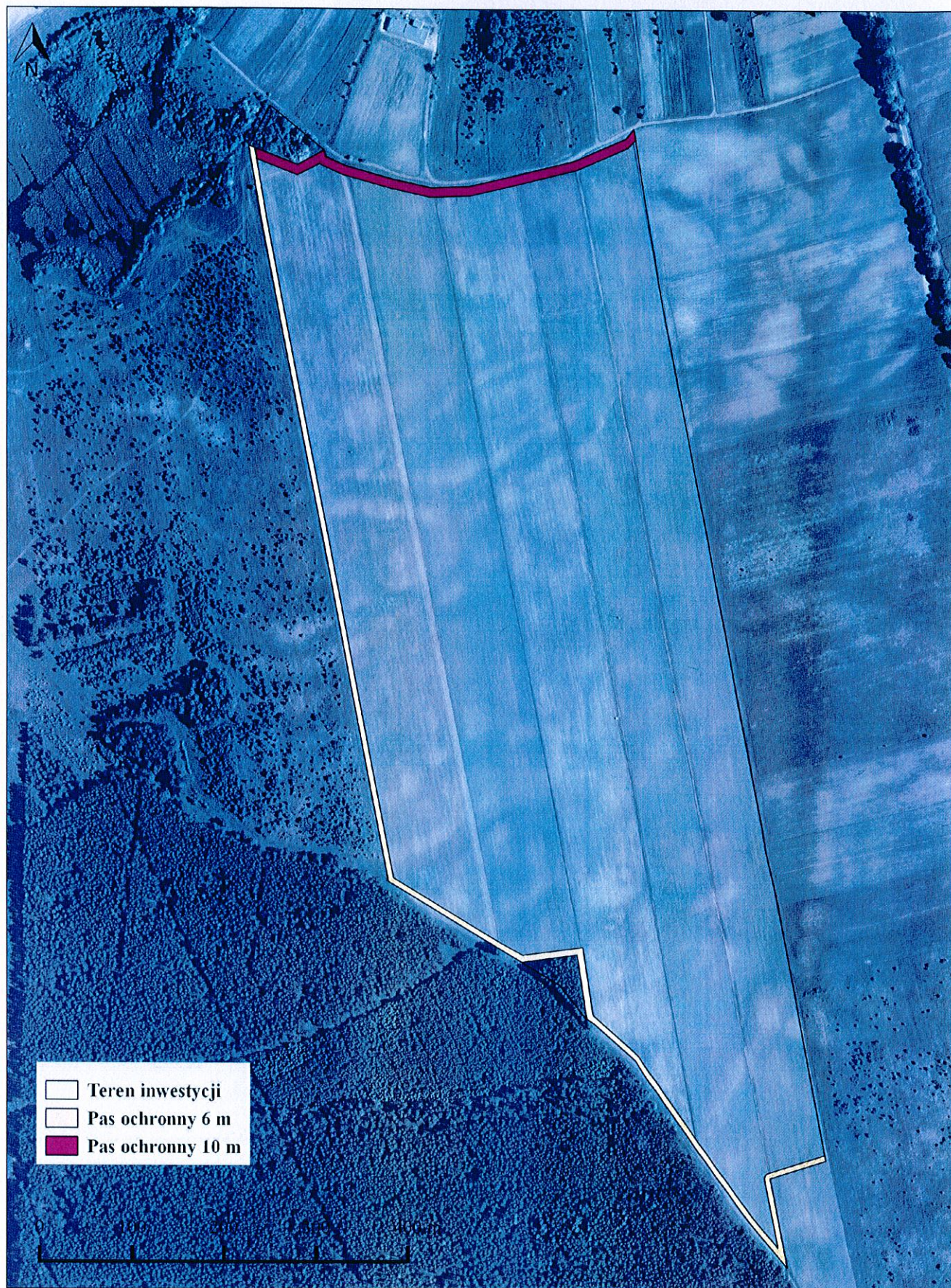
Załączniki:

1. Mapa z lokalizacją pasów ochronnych
2. Lokalizacja inwestycji na tle innych udokumentowanych złóż kopalin
3. Mapa topograficzna

Lokalizacja przedmiotowej inwestycji

Lokalizacja inwestycji ze wskazaniem przewidzianych pasów ochronnych

Lokalizacja inwestycji na tle innych udokumentowanych złóż kopalin w promieniu do 5 km

